

מידע לנבדק בנכות כללית

המוסד לביטוח לאומי
לצדך, ברגעים החשובים של החיים
*6050 • www.btl.gov.il

בחוברת זו נסביר כיצד קובעים לך נכות רפואית ודרגת אי-כושר לצורך בדיקת זכאותך לקצבת נכות. דברי ההסבר הם כלליים, ואין לראות בהם נוסח מלא של החוק.

כל האמור בלשון זכר מכוון גם לנשים.

תוכן העניינים:

1. כללי 3

2. אבחון רפואי 3

3. כיצד מתנהל האבחון הרפואי 4

4. קביעת הזכאות לקצבת נכות 7

5. ערעור על החלטת הוועדה הרפואית 10

6. מידע נוסף שחשוב לדעת 11

כללי

1

אם הגשת תביעה לקצבת נכות כללית, נבדוק את מצבך הרפואי וכושר לעבוד ולהשתכר.

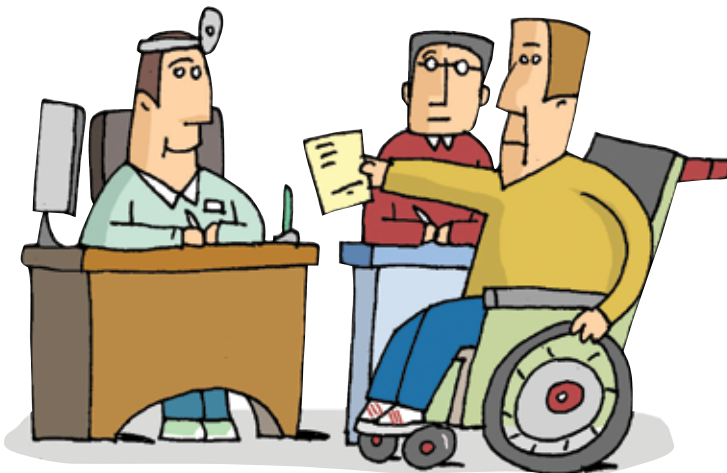
בשלב הראשון בודקים את הנכות הרפואית שלך (אחוז נכות רפואית). אם הנכות הרפואית היא בגובה שנקבע בחוק, נבדוק בשלב השני האם בגלל הנכות הרפואית אינך יכול לעבוד בכלל או באופן חלקי, ונקבע לך דרגת אי-כושר. בדרך כלל מי שמגיש תביעה לקצבת נכות, מוזמן לאבחון רפואי.

אבחון רפואי

2

כדי לקבוע לך נכות רפואית, תוזמן להיבדק על-ידי רופא שהוסמך לכך על-ידי הביטוח הלאומי.

אם התלוננת על מספר מחלות, ייתכן שתבקש להיבדק על ידי מספר רופאים מומחים. את חוות הדעת של הרופאים המומחים מעבירים לרופא המוסמך, שיקבע את אחוז הנכות הרפואית שלך מכל המחלות ביחד.

תפקיד הרופא

תפקיד הרופא הוא לקבוע מהן המחלות או הליקויים הרפואיים שאתה סובל מהם, ולתרגם אותם בהתאם לרמת החומרה שלהם לאחוזי נכות רפואית. הרופא קובע את אחוזי הנכות הרפואית המתאימים לליקויים הרפואיים שלך לפי ספר המבחנים שבתקנות הביטוח הלאומי. הספר מכיל 10 פרקים לפי מערכות הגוף השונות (ראה בהמשך).

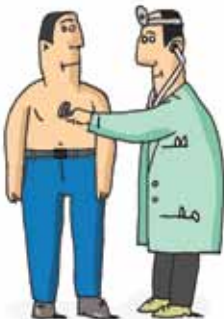
הבדיקה מתבצעת על ידי רופא אחד. אם יש מקום לבדיקה נוספת של רופא עם מומחיות אחרת תוזמן לבדיקה נוספת. **לדוגמה:** אם אתה סובל ממחלת לב ומבעיה אורטופדית, ייתכן שתוזמן לשני רופאים. בפעם הראשונה תיבדק על-ידי רופא פנימאי ובשנייה על-ידי רופא אורטופד. באבחון הרפואי יושב גם מזכיר ישיבה שתפקידו לדאוג לשמירה על זכויותיך, ולרשום את דו"ח האבחון.

כיצד מתנהל האבחון

3

עיון הרופא במסמכים שבתיק - לפני שתוזמן להיכנס לחדר, הרופא המומחה יעיין במסמכים הרפואיים שנמצאים בתיק שלך.

הצגת הנוכחים - המזכיר יזמין אותך להיכנס לחדר. תתבקש להציג תעודה עם תמונה (ללא תעודה עם תמונה לא תוכל להיבדק). הרופא יוצג בפניך בשמו ובתחום מומחיותו, וכן יוצג בפניך גם המזכיר. הרופא והמזכיר עונדים תג זיהוי.

הכנסת עורך דין לאבחון - אתה רשאי לבקש מהמזכיר להכניס עורך דין, שיציג את טענותיך בפני הרופא.

הכנסת מתורגמן לאבחון - אם אינך דובר עברית, אתה רשאי להביא מלווה מטעמך שיוכל לתרגם את דברי הרופא והמזכיר.

לידיעתך,

אם אתה מכיר את הרופא המומחה באופן אישי או כרופא מטפל, רופא זה לא יכול לבדוק אותך. במקרה כזה, עליך להודיע על כך למזכיר, ותוזמן לאבחון אחר.

הצגת הבעיות הרפואיות

בתחילת האבחון תתבקש לפרט את המחלות שמהן אתה סובל נכון להיום. אם יש לך קושי לתפקד בעבודה או שאתה זקוק לעזרה של אדם אחר בביצוע פעולות היום יום: רחצה, הלבשה, ניידות בתוך הבית, אכילה, שמירה על היגיינה אישית, אנא ספר עליהם לרופא. השתדל שלא להאריך מדי בפרטים. אם משהו לא ברור לרופא, הוא ישאל אותך. דברייך ירשמו בדוח ותתבקש לקרוא ולאשר אותם בחתימתך.

באפשרותך להכין מראש מסמך שבו מפורטות הטענות והמגבלות הרפואיות שלך, והקשיים שלך לתפקד, ולהגישו לרופא או למזכיר. הרופא יתייחס למה שכתבת, והמסמך יצורף לדוח.

מסירת מסמכים למזכיר

בבואך לאבחון, הבא איתך העתקים של כל המסמכים הרפואיים שקשורים למחלתך. אין צורך להביא מסמכים שכבר מסרת בעת הגשת התביעה לקצבת נכות, הם נמצאים בתיקך ויועברו לרופא.

בדיקה גופנית

הרופא יחליט בהתאם לסוג המחלה שלך או הליקוי הרפואי שלך, אם יש צורך להיבדק. הבדיקה מתבצעת תוך התייחסות לתלונות שציינת ולסוג המחלה שלך.

הסכמה להיבדק ע"י רופא - לפני הבדיקה תתבקש לחתום על הסכמה להיבדק על - ידי הרופא.

מלווה נוכח בבדיקה - אתה רשאי לבקש מהמזכיר להכניס מלווה מטעמך, שיהיה נוכח בזמן הבדיקה הגופנית.

שים לב,

הבדיקה מיועדת לקביעת אחוז נכות ולא לצורך טיפול רפואי, ולפיכך היא אינה דומה לבדיקות שמבצע רופא משפחה או רופא מטפל אחר. בנוסף, **לרופא אין סמכות לדון בטיפול רפואי שאתה נזקק לו**, ולכן אין טעם לבקש מהרופא בקשות הקשורות לטיפול רפואי.

סיכום דיון וקביעת אחוז נכות רפואית

בסיום האבחון, לאחר שתעזוב את החדר, הרופא יקריא למזכיר את הממצאים הרפואיים שמצא, וייקבע את החלטתו בהתאם למסמכים הרפואיים שבתיק, התלונות שלך ותוצאות הבדיקה שערך.

הרופא קובע את אחוז הנכות לפי רשימת הליקויים שבספר המבחנים. כמו כן הרופא קובע את תאריך תחילת אחוז הנכות הרפואית, והאם הנכות הרפואית היא לתקופה זמנית או קבועה (לצמיתות).

הפניה לבדיקות נוספות

אם לדעת הרופא עליך לעבור בדיקות רפואיות או להמציא מסמכים רפואיים נוספים, הוא לא ייקבע לך אחוז נכות רפואית, וימתין לחומר נוסף. במקרה כזה יישלח אליך מכתב בו יפורט מה מבקש הרופא.

אם מדובר במסמכים רפואיים נוספים, תתבקש להמציא אותם, ואם בבדיקות רפואיות, תתבקש לבצע את הבדיקות בקופת החולים בה אתה חבר.

עם קבלת החומר המבוקש יקבע לך הרופא את אחוז הנכות הרפואית, כך שלא תצטרך להופיע פעם נוספת.

קביעת הזכאות לקצבת נכות

זכאותך לקצבת נכות נקבעת על-פי אחוזי הנכות הרפואית שנקבעו לך, ודרגת האי-כושר.

שלב א' - קביעת אחוז הנכות הרפואית

הרופא קובע את אחוזי הנכות לפי רשימת ליקויים רפואיים שמוגדרת בתקנות הביטוח הלאומי. ברשימה מופיע אחוז נכות מוגדר לכל ליקוי רפואי. **לדוגמה:** מי שרגלו נקטעה בפרק הירך יקבע לו הרופא נכות רפואית בשיעור 80%, לפי סעיף 47 (6) (א) שברשימת הליקויים.

רשימת הליקויים הרפואיים מופיעה באתר הביטוח הלאומי - www.btl.gov.il/חקיקה/ספר המבחנים.

קביעת אחוז נכות לשני ליקויים רפואיים או יותר

אם לנבדק יש כמה מחלות והרופא קבע אחוזים לכל מחלה בנפרד, אחוז הנכות הכולל ייקבע לפי חישוב משוקלל של אחוזי הנכות הרפואיים (ולא חיבור של הסכומים שלהם).

לדוגמה: אם הרופא קבע נכות רפואית לשתי מחלות כדלקמן:
למחלה הראשונה בגב 20% למחלה השנייה ברגל 10%, החישוב יערך כך:
20% למחלה בגב (20% נכות בגב מחושבים מתוך 100%)

+
8% למחלה ברגל (10% נכות ברגל מחושבים מתוך 80% - אלה האחוזים שנשארו לאחר הפחתת 20% הנכות בגב מתוך ה-100% האפשריים).

סה"כ - 28 אחוז משוקלל

- ליקויים רפואיים שאינם נלקחים בחשבון בקביעת אחוז הנכות ("ליקויים מנופים") ברשימת המבחנים קיימים ליקויים רפואיים שבתקנות נקבע שאינם משפיעים על הכושר לעבוד ולהשתכר. כלומר, הרופא קבע שהליקויים קיימים אולם הם לא יילקחו בחשבון בקביעת אחוז הנכות הכללית. **לדוגמה:** מי שעבר כריתת שתי צלעות מצד אחד, והרופא קבע לו על-פי סעיף ליקוי 38 (1) (ב) (4) נכות רפואית בשיעור 10%, אחוז זה לא יילקח בחשבון בקביעת אחוז הנכות הכללית ("ליקוי מנופה").

אם נקבעו לך אחוזי נכות רפואית, בגובה שנקבע בחוק, תעבור לשלב ב' לקביעת דרגת אי-כושר:

• 60%

או

• 40% מליקוי אחד או אם יש לך כמה ליקויים ועל ליקוי מסוים נקבעה לך נכות רפואית בשיעור של 25% לפחות,

או

• 50% לעקרת בית

שלב ב' - קביעת דרגת האי-כושר

בקביעת דרגת אי-הכושר בודקים רופא, עובד שיקום ופקיד תביעות באיזו מידה הנכות הרפואית שנקבעה לך משפיעה על כושרך לעבוד ולהשתכר, על יכולתך לשוב לעבודה, או לעבוד בעבודה אחרת (לפי השכלתך, כושרך הגופני ומצב בריאותך).

קביעת דרגת אי-הכושר לנשים

לגבי נשים קיימים שני מסלולי בדיקה לקביעת דרגת אי-הכושר. מסלול "משתכרת", ומסלול "עקרת בית".
 בקביעת דרגת אי-הכושר למשתכרת - בודקים באיזו מידה הליקוי הרפואי משפיע על כושרה להשתכר.
 בקביעת דרגת אי-הכושר לעקרת בית - בודקים באיזו מידה הליקוי הרפואי

מידע לנבדק בנכות כללית

של עקרת הבית משפיע על כושרה לתפקד במשק בית רגיל. כושר התפקוד של עקרת הבית נבדק במכונים מיוחדים להערכה תפקודית.

קיימות ארבע דרגות אי כושר: 60%, 65%, 74%, 100%. אם לפי חוות הדעת של הרופא אתה מסוגל לחזור לעבודה מלאה או לעבודה חלקית, תוזמן לפגישה אצל עובדת שיקום, כדי שתיתן את חוות דעתה.

בהתאם לגובה הדרגה שתיקבע לך תשולם לך קצבת הנכות.

לידיעתך,

הודעה על ההחלטה בתביעה לקצבת נכות שהגשת, בצירוף דוח האבחון הרפואי, יישלחו אליך בדואר. אנא שמור על העתק הדוח, בקשה לעותק נוסף כרוכה בתשלום.

דחיית התביעה

תביעתך לקצבת נכות עשויה להידחות במקרים הבאים:

- הרופא קבע לך אחוז נכות רפואית נמוך ממה שנקבע בחוק (פירוט בעמ' 8).
- על-פי חוות הדעת של הרופא ופקידת השיקום נקבע שלא איבדת את כושרך להשתכר, כלומר נקבע שאתה יכול לעבוד למרות ליקוייך הרפואיים.

לדוגמה: אדם המרותק לכיסא גלגלים, שעבר הכשרה במחשבים ועובד במשרה מלאה כאיש מחשבים, לא יהיה זכאי לקצבת נכות.

ערעור על החלטת הוועדה הרפואית

ערעור על אחוז הנכות הרפואית

אתה רשאי לערער על החלטת הרופא: על אחוז הנכות הרפואית שנקבע לך, על תאריך תחילת הנכות, ועל נכות זמנית שנקבעה לך. הערעור ייבחן בפני ועדה רפואית לעררים שמורכבת מ-2 או 3 רופאים. את הערעור יש לשלוח לסניף הביטוח הלאומי שבמקום המגורים בכתב ובצירוף נימוקים, בתוך 60 יום מקבלת ההודעה הכתובה על ההחלטה.

ערעור על דרגת האי-כושר

אתה רשאי לערער על דרגת האי-הכושר שנקבעה לך או על ההחלטה שלא איבדת את הכושר להשתכר. הערעור ייבחן בפני ועדת נכות (עררים) שמורכבת מ-2 או 3 מומחים במקצועות התעסוקה, השיקום והרפואה. את הערעור יש לשלוח לסניף הביטוח הלאומי שבמקום המגורים בכתב ובצירוף נימוקים, בתוך 60 יום מקבלת ההודעה הכתובה על ההחלטה.

ועדות לעררים מתקיימות רק בחלק מהסניפים, ולכן יכול להיות שתזמן לוועדה בעיר אחרת.

אם הגשת ערעור, והוועדה הרפואית לעררים שוקלת להוריד את אחוזי הנכות שנקבעו לך, באפשרותך לבטל את הערעור, ודרגת הנכות שלך תישאר כמו שנקבע באבחון הרפואי.

ערעור על החלטת ועדה רפואית לעררים

החלטת הוועדה הרפואית לעררים היא סופית, וניתן לערער עליה, רק בשאלה משפטית בלבד, לפני בית הדין האזורי לעבודה. את הערעור יש למסור לבית הדין לעבודה בכתב, תוך 30 יום מקבלת ההודעה על החלטת הוועדה הרפואית לעררים.

מידע נוסף שחשוב לדעת

- **חשוב להגיע לאבחון ביום שנקבע**, כדי לא לעכב את הטיפול בתביעתך ואת תשלום הקצבה או המענק. מבוטח שלא הודיע על אי-הגעתו 4 ימים מראש, ולא הגיע לאבחון, יחויב בתשלום הוצאות.
- אם מסיבה מיוחדת אינך יכול להתייצב לאבחון הרפואי במועד שנקבע לך, נא הודע למזכיר הוועדות הרפואיות, **לפחות ארבעה ימים לפני המועד שנקבע**. הודעתך תאפשר הזמנת נבדק אחר, שממתין לאבחון רפואי.
- **הקפד להגיע לאבחון הרפואי בשעה שנורשמה בהזמנה**. יחד עם זאת, יש לזכור ששעת האבחון היא משוערת, וייתכן שתבקש להמתין לתורך.
- **חשוב להביא תעודת זהות או תעודה מזהה אחרת עם תמונה**. ללא תעודה מזהה לא תוכל להיכנס לאבחון.
- **הגעת ראשון ולא נכנסת ראשון?** אל תכעס. הכניסה לאבחון אינה תמיד לפי סדר ההגעה. במקרים מסוימים יוכנס מוזמן אחר לפניך, בהתחשב בנסיבות רפואיות או אחרות, שלא תמיד גלויות לעין.
- **אם המרחק ממקום מגוריך למקום האבחון הרפואי הוא 40 ק"מ ויותר**, אתה זכאי לקבל החזר הוצאות נסיעה בתחבורה הציבורית.
- **כאשר הנבדק לפניך סיים את הבדיקה**, הרופא צריך לסכם את ההחלטה, כמו כן הרופא צריך גם לעיין בתיק שלך לפני שתיכנס לחדר. המתן בבקשה עד שהמזכיר יקרא לך להיכנס.
- **זמן הבדיקה באבחון אינו אחיד לכל הנבדקים**. הוא תלוי במידה רבה בסוג הפגיעה של הנבדק, במורכבות הבדיקה הגופנית הנדרשת, בכמות המסמכים הרפואיים ועוד.
- **זכור להביא עמך את כל המסמכים הרפואיים** שברצונך לתת לרופא. עם זאת, מסמכים שכבר העברת לנו, אין צורך להביא פעם נוספת, הם נמצאים בתיק.
- **הכן העתקים מהמסמכים** שברצונך להשאיר בידי הרופא.

אנו עושים כל שניתן לסיים את הטיפול בתביעתך בהקדם, ולשלם לך את הקצבה. עם זאת לעתים יש עיכובים, בשל הצורך לקבל מסמכים רפואיים מקופת חולים ובתי חולים, ואנו מתנצלים על כך מראש.

לשירותך,
באתר האינטרנט של הביטוח הלאומי
www.btl.gov.il
תוכל לצפות בסרט הדרכה לנבדק
בוועדה רפואית.

אנו מאחלים לך בריאות והחלמה מהירה
הביטוח הלאומי - לצדך, ברגעים החשובים של החיים

כתובתנו באינטרנט: www.btl.gov.il
באתר תמצא מידע על כל הזכויות והחובות
ופרטים על הסניפים, וכן תוכל להוריד
טפסים, להזמין אישורים וחברות הסברה

בהוצאת ביטוח לאומי, הסברה ויחסי ציבור, סימן החוברת: ח"ה 43,
הפקה: לשכת הפרסום הממשלתית, עריכה: גלית גבאי, שבט התשע"ה, פברואר 2015